

Издази Недјељом.
Цијена:
За ПРВУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т ЗА ПОЛ И Т И К У И К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Претплатна шаље се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упут
ницом на пошту у Котор.
Дописе пиљу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 6 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме шаље.

17 ЈУНА 1871.

ЦЕТИЊЕ, 16 јуна.

Сјутра ће бити петнаест година, како је *Свијетли Књаз-Нашљедник Црне Горе* ДАНИЛО АЛЕКСАНДАР, угледао свијета.

Петнаест година!

Ко не зна шта то значи, који се сјети петнаесте и шеснаесте године своје?!

Први замах у развоју тјелесне и душевне снаге, први полети млађане душе к вишим задацима овог живота, први свјесни покушаји к усавршавању свијех врлина душе и тијела! Почетак вреве, живог укрштаја, недогледне утакмице живијех жеља, племенитијех нагона, најсмјелијих замислија! Ружама неувеле наде посути, стијенама необоривог поуздања заклоњени, а небеском дугом благослова божјег сведени улазак у бесконачно, валовито бојиште живота.

Тако је у свакога млађања живљих и племенитијих осјећаја.

А како тек мора бити у *Нашљедника* најплеменитијег, најузвишенијег Господара, у кога је сав свијет навикао гледати оличене врлине овога народа, народа који се, од Косова, само својим врлинама одржао!

Како тек у млађане узданице овјех јуначкијех кршева, у које гледају толики жељни погледи очекујући с овјех висина утјеху и спас; како тек у дичнога нашега Књаза Нашљедника, *Данила Александра*!

Рођен у доба, кад Му је *Свијетли Отац-Господар* био у јеку мушке снаге, у цвијету развоја свог снажног тијела и свог узвишеног духа; кад Му је *Витешки Родитељ* засновао своје највише смјерове за благо Црне Горе и Српства, кад је душа *Родитеља Му Пјесника* узавријевала најдивнијим замислијама, те су се у тој души састајали и грлили најсвјетлије слике српске прошлости са најлепшим сновима, најсмјелијим створовима будућности српске, рођен у тако благословене часове, дочекав тако обилатим знамењем, зар може бити а да све те врлине зачетка нашега сјутрашњег *Свијетлог Слављеника* не уроде стоструким родом у љепшој, у сретнијој будућности Црне Горе и Српства!

Боже мој! — Кад се сјетимо тога дана прије петнаест година! Кад се сјетимо славе и сабора на дан *Крштења Свијетлог Нашљедника* смјерног али попитог Пријестола црногорскога! Колики ли се народ био слегао у цетињско поље! Колике силне жеље, колике лијепе наде у тога народа! Да ли је било српскога краја који не бјеше послао своје поклонике новорођеној узданици Српства? Да ли бјеше српскога срца те тога дана није уздахнуло к небу у топлој молитви:

„Поживи нам Га, Боже! Даруј Му неклониву снагу тијела, задахни Га неуморном вољом ума, благослови Га неодољивим полетом духа, да буде Своме Витешком Оцу десна рука у остварењу наших најсветијих жеља!“ —

Та се молитва сусретала са жаркијем погледима пресретног Оца, са запосним осмијехом преблажене Мајке. А из тијех жаркијех погледа, из тијех запосних осмијеха, те их је народ примљ у срце ка родно сјеме у сочану земљу, чита је тај народ благовијест, е ће му се топла молитва услишати.

Свијетли Нашљеднице!

Помишљај често на ту вељу радост Својих Свијетлих Родитеља, на чувај свјезану својих млађаних живаца, ваљаће Ти павијек у борби за живот! Помишљај често на те молитве народа, на развијај снагу Свога тијела, јачај за времена дивни склоп млађанијех мишића својих, ваљаће Ти у вељој борби за живот, коју мора борити сваки живи створ, од најмањег прва до најсплијег цара! Помишљај често на то блажено издање народа, скуњеног од свијех крајева Српства око Твоје колијевке, па његуј, шири и множи лијепе дарове Свог ума и срца, тако обилате наслијеђем, ваљаће Ти много у мучној ал' и благодатној борби за живот; јер та велика борба те Те чека, неће бити толико борба за Твој живот, колико за живот народа Твога.

А тај ће се народ павијек молити Богу, као што Му се молио над колијевком Твојом:

„Поживи нам Га, Боже! Даруј Му неклониву снагу тијела, задахни Га неуморном вољом ума, благослови Га неодољивим полетом духа, да буде Своме Витешком Оцу десна рука у остварењу наших најсветијих жеља!“ —

Л И С Т А К „Г Л А С А Ц Р Н О Г О Р Ц А“ .

П О К У Ш А Ј ЗА Б И Б Л И О Г Р А Ф И Ј У О Ц Р Н О Ј Г О Р И .

Велечасни господин Цезаре Тондини де Кваренги, који се од неколико дана бави овђе на Цетиње, почео се је бавити познавањем наше књижевности. Тако он је већ превео увод из „Балканске Царице“ који је наштампан у 23 броју „Гласа Црногорца“. Превео је такође, како чујемо, тужбалицу сестре Ватријеве из „Горског Вијенца“ који ће превод ми се надамо бити наштампан у којем од идућих бројева „Гласа Црногорца“. Г. Тондини желећи, колико је могуће, за вријеме свога краткога боравка на Цетиње користити нашој књижевности почео је радити за библиографију о Црној Гори, те је већ побљезжао књиге које се посредно или непосредно тичу старе и нове Црне Горе, такође и Зете, које се налазе овђе на Цетиње, особито, у сопственој библиотеци г. Марка Драговића.

Ми од наше стране молимо да сваки који би знао за какву књигу,

или чланак, о Црној Гори саопшти или уредништву „Гласа Црногорца“ или г. Марку Драговићу, секретару министарства просвјете и Црквених дјела на Цетиње, па би смо тако кроз неко вријеме имали потпуну библиографију о Црној Гори што би веома олакшало труд свијем онијем који се буду бавили историјом Црне Горе.

Господину Тондини ми захваљујемо на његовом труду и жељимо да се и други на њега угледају.

1. Valiacci (Antonio)
Le Bocche di Cattaro e i Montenegri Impressioni di viaggio, e notizie da servire per Introduzione alla Flora della Zerna Gora
Bologna 1886. Tipogr. Azzoguidi.

2. Броневски.
Занески морскога официера, въ продолженій компаній на Средиземном морѣ подъ начальствомъ вице адмирала Димитрія Николаевича Себянина од 1805 по 1810 годъ.
Въ Санктпетербургѣ, въ Морској типогр. 1819.

3. С. В. В.
Руски црвени крст у Црној Гори за вријеме турско-црногорског рата 1875-1878.
У Новом Саду 1884.

4. Грлица. Календар Црногорски.
од 1835-1839 (издао Димитриј Милаковић).

У Црној Гори у књигопечатњи прavitелства црногорскога.

5. Глас Црногорца
од 1871....

Цетиње.

6. Драговић Живко
Очерки изъ церковной жизни въ Черногоріи. „Страникъ“ N. 11 и 12. Том III. 1881.

У Петрограду.

7. Драговић Живко
Граф Вучић въ Черногоріи
Журналъ министерства народнаго просвѣщенія. Часть ССХХІ отд. 2. (1882).

У Петрограду.

8. Драговић Живко
Черногорія и ея отношенія къ Россіи въ царствованіе Импер. Павла „Русская Старина“. Томъ XXXIII 1882. Февраль.

У Петрограду.

9. Драговић Живко
Черногорія и ея отношенія къ Россіи въ царствованіе Императора Павла 1797—1801. „Русская Старина“ Т. XXXV, 1882 Августъ.

У Петрограду.

10. Драговић Марко.
Митрополитъ Черногорскій Василій Петровичъ, и его сношенія съ Россіей.
„Христіанское Чтеніе“ N-ро 11—12 1881 године.

С. Петербургъ 1882. Тип. элевонскаго.

11 Драговић Марко.

Воспоминанія Черногорца изъ времени Герцеговинскаго Востанія и Черногорско-Турской войны 1876—1878. Оттиски изъ историческаго журнала „Русская Старина“ изд. 1883 г. т. XXXVIII. май.

С. Петербургъ. Типогр. В. С. Балашева 1883.

12. Драговић Марко. Свкр. м. просв.
Митрополитъ црногорскій Василіе Петровић Његош, или Историја Црне Горе од од 1750 до 1766 год.

Цетиње, Државна Штампарија 1884.

13 Драговић Марко.
Крусовоѣ Књаза и Господара црногорскога Ивана Црнојевића.

Цетиње, држ. штамп. 1885.

14. Драговић Марко.
Упутство за скупљање материјала за историју и географију Црне Горе.
У Новом Саду 1885. Штамп. Пајевића.

15. Драговић Марко.
Сеоба Господара Црногорскога Ивана Црнојевића, са Ријечкога града на Цетиње 1485 године.

На спомен четиристогодишњице исте сеобе.

Нови Сад, 1886. Штамп. Пајевића.

16. Драговић Марко.
Материјали за историју Црне Горе I. Из Времена владања Петра I. 1804-1815. Гласник српскога Ученог Друштва Књ. 55. Београд 1884.

17. Драговић Марко.
Материјали за историју Црне Горе. II. из времена владања Владике Петра I. Гласник српскога ученога друштва књ. 65. Београд 1886.

18. Драговић Марко.
Материјали за историју Црне Горе. Неколико писма из преписке Владике Црногорског Петра II. Петровића Његоша. Гласник српскога ученога друштва. Књ. 63. У Београду 1885.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

ОБЈАВА.

Согласно извјешћу Књ. Цр. Капетанства луке у Бару, ставља се до знања свијема путницима, који се увозе на Лојдовом параброду у црногорскијем лукама за Туреку, Грчку или по ред ових за друге земље, да се, услед постављене квартине у овим државама — Лојдов параброд неће држати досадашњег распореда при доласку и поласку; с тога, за избјећи могуће жалбе и штете, позивају се овим путници, да се одма укратију на параброд чим исти у луку стигне.

Даље, да ће Лојдове аџенције, сувише од прописане возарине, све док се квартина не укине, наплаћивати, без разлике од сваког путника који даље од Крфа путује по 4 1/2 франка, а за оне који путују до Крфа 8 франка у злату.

Овај је сувишак установљен ради трошкова квартине, која се морају у сваком лазарету наплаћивати.

Бр. 383.

Цетиње, 12 јуна 1886.

Канцеларија Књ. Црногорског Поморског Одјела.

ОБЈАВА.

Ушљед појаве неколико случајева колере у Тријешћу, Књажевска је Влада установила, да путници, који у црногорским лукама из Тријешћа долазе — морају за сада издржавати тродневну квартину у Барској луци са дезинфекцијом робе.

Изузимају се они путници, који би подијели чисту свједоцбу, да су у којој од Далматинских лука издржали прописану квартину, јер такви ће бити ослобођени од пете.

Број 395.

Цетиње, 14 јуна.

Канцеларија Поморског Одјела.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПЕТРОГРАД, 10 јуна. Службено се потврђује, да је *Хитрово* именован за опуномоћеног министра и ванредног посланика Русије у *Букурешту*,

19. Дучић Никифор (арх. цетињски). Јуначки Споменик, Пјесме В. В. Мирка Петровића, о најновијим црногорско-турским ратовима (1852-1862).

Цетиње, државна штампарија 1864.

20. Дучић Н. (архим.).

Морача и Острог у Црној Гори. (Гл. српског ученог друштва). Књ. XLIII.

У Биограду 1876.

21. Дучић Н. (Арх.).

Бока и Зета Гласник српског ученог друштва. Књ. XLII.

Београд 1875.

22. Дучић Н. (Арх.).

Резерат . . . о грађа за српск. цркв. ист. г. И. Јастребова, руског консула у Скадру чл VI, VII, VIII, и IX. (Гласник српск. учен. друш. Књ. XLVIII).

Београд 1883.

23. Јастребов бивши руски консул у Призрену и у Скадру.

Јенископија зетска. Гл. срп. ученог друштва. Књ. XLVIII.

Београд 1880.

24. Јастребов. (И).

Препис хрисовула на Цетињу о ман. св. Николе на Врањани. (Гл. срп. учен. друштва. Књ. XLVII).

Београд 1879.

25. Јастребов. (И).

О имену Црне Горе (Гл. срп. учен. друш.) Књ. XLVIII.

Београд 1880.

ПРИЗ, 10 јуна. Сенат је примио закон за прогон причева са 141 гласом против 107.

ЦАРИГРАД, 10 јуна. Све што долази из Црне Горе биће подвргнуто петодневном посматрању (због колере у западној Италији), почињући од 7-ог овог мјесеца.

БИОГРАД, 10 јуна. Скупштина је позвана на састанак у Ниш, на 30 јуна (по нашем, старом календару).

ПРИЗ, 10 јуна. Принц Виктор Наполеон отпутовао је вечерас у Брисел; а конте од Париза хоће сјутра да крене за Инглеску.

МИЛАНО, 11 јуна. Задруга радничка растурина, исто подружине јој, осам радничких старјешина затворени; проноси се глас да су хтјели устројити велику радничку побуну (grève). Неки сеђапи ће се гонити, зашто су дражили на буну.

ПРИЗ, 11 јуна. Принц Наполеон (Жером, отац Викторов) кренуо је у Женеву, конте од Париза пошао је у Инглеску; није се том приликом ништа догодило.

„Тан“ јавља, да је француски посланик у Бечу, Фуше де Карел, дао оставку; по уједно изјављује да је неистинит глас, да су дали оставку и Курсел, берлински, и Ваддингтон, лондонски посланик.

БЕЧ, 13 јуна. Његово Височанство Књаз Никола I., био је данас у подне у походе у ц. и кр. министра иностраних дјела, графа Калнокије.

ЛОНДОН, 13 јуна. Проглас (манифест) конта од Париза изјављује, да само једина монархија може ујемчити Француској политичку и вјеројаконску слободу те дати земљи јаку владу што би јој сталност била Јевропи поуздачо јемство за трајни мир.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Балканске земље.

СРБИЈА. Једва један пут јавља нам жица, да је српска народна скупштина сазвана на састанак у Ниш на пошљедњи дан овога мјесеца. Према томе ми смо само у један дан погријешили, кад онамад рекосмо, да ће се скупштина састати на Петровдан; те тако ће ипак та скупштина остати у историји Србије под именом „Петрове скупштине“.

Још никако се не може с поуздањем казати, чија ће бити већина у тој скупштини, да ли ће бити уз владу г. Гарашанина, или против те владе

26. Ковалевскиј Е. П. Черногорја и Славјанскја земли. Сп. Бургъ 1872.

27. Костић Милан.

Школе у Црној Гори.

Панчево 1876.

28. Кочубинскиј

„Мы и они“. Објашњава одношаје Русије к Славенима.

Одеса 1878.

29. Љубиша Стјепан Митров.

Приповијести.

Панчево 1882. Књиж. Јовановић.

30. Макушев В.

Самозванецъ Степанъ Малый „Рускиј Вѣстникъ“ т. 82 и 83. (Москва.)

31. Макушев В.

Задунайскје и Адријатическје Славяне.

Сп. Бургъ 1867.

32. Мијатовић (Ч.)

Балдићи, скице за историју Зете. (Гл. српск. учен. друштва. Књ. XLIX. У Биограду 1885.

33. Медаковић М. Г.

„Живот и обичаји Црногораца.“

Нови Сад 1860.

34. Медаковић В. М(илорд) Г.

П. П. Његош пошљедњи владаноји Владика Црногорскја.

У Новоме Саду, 1882. Штамп. А. Пајезић.

а уз удружену опозицију. Ни биоградски дописник загребачких службених „Народних Новина“ не умије више да каже, по да и „влада и опозиција себи присвајају већину;“ а тај дописник није никад био вољан јављати гласове до само најповољније по садашњу владу биоградску.

Међу тиме, борба по новинама узима све веће махове, те излазе бојиште и они чиноци, који се иначе, у уставним државама, никад не плећу у јавну борбу политичких странака.

Службене биоградске „Српске Новине“ доносе у свом 124-ом броју ову изјаву:

„Нова Уставност“ у своме 20. броју донијела је чланак под насловом „Савез либерала и радикала“ у коме се говори о меморандуму, који су 14. децембра прошле године по налогу Његовог Величанства Краља о ситуацији подијели два првака либералне и два напредне странке а у исто вријеме наговјешују се укратко неке тачке из садржине тога акта.

Правац тога листа и она сазнавања, која се објелодањују у поменутом чланку показују и сувише јасно извор са кога су пошрљена.

Кад је већ таквим чудним, необичним и недозвољеним путем у јавност продрло оно, што се није смјело без нарочитог и надлежног одобрења објелоданити, то се по нарочитом и надлежном одобрењу, које је изазвало индискрецијама оних, који су „Новој Уставности“ било материјал за чланак дали, било сами чланак написали и послали, — даје на знање, да се дозвољава на јавност изнијети меморандум у потпуној својој цјелини од ријечи до ријечи.

А за то, што је тиме у државним пословима уведено начело индискреције према владоцу, нека носе одговорност они, који, последи вишеоких положаја, које су у држави заузимали, у партијској безобзирности не устрчавају се заборавити и на дужности према узвишеној личности Краљевој.

2. Јуна 1886. год. Из канцеларије секретаријата Краљевог Двора.

Да би наши читаоци видјели, чега и кога се та изјава тиче, сво оно мјесто из чланка „Нове Уставности“, бр. 20, те се у горњој изјави спомиње:

Да будемо још тачнији у објашњењу уговора, закљученог између либерала и радикала, морамо да поменемо и оне појаве, које леже између Сливнице и 6 априла (кад је потписан овај савез), а обилежавају правац духова. На првом мјесту, у овоме реду ствари, лежи меморандум, који су, по налогу Његовог Величанства, подијели о ситуацији земље два првака од либералне и два од напредне странке. Акат је кратак; важе служи као aid memoire, али свакојако јасно и прецизно обилежава ситуацију и пут, који се предлаже. Нама би било угодно, кад би смо могли изнијети и садржину тога меморандума, али ми не мислимо, да смо овлашћени то да учинимо с погледом на повјерљиву

35. Медаковић Милорд. Повјесница Црне Горе од најстаријег времена до 1830.

У Земуну 1850.

36. Милаковић Д.

Историја Црне Горе.

У Задру, 1856.

37. Милутиновић Симеон

Сарајлија.

Дјела Црногорска.

Цетиње, штамп. црног. 1835.

38. Милутиновић (Симеон Сарајлија).

Историја Црне Горе од искона до новијег времена.

Београд, 1835.

(Наставиће се).

ЊЕГОВОЈ СВЈЕТЛОСТИ

КЊАЗУ ДАНИЛУ АЛЕКСАНДРУ

НАШЉЕДНИКУ ЦРНОГОРСКОМ

на рођен-дан

17. Јунија 1886.

На хиљаду осамстотин'

Седамдесет првог љета,

Бог Те Српству поклонио

И његова воља света.

природу тога акта с једне стране, а с друге, с обзиром и на неке његове тачке међународне природе.

Свакојако мислимо да нећемо изаћи из границе дискреције, ако наговјешимо, да и меморандум либерално-напредњачки предлаже да се промијени цјелокупна система у унутрашњој владавини, пошто је овладао увјерење да је досадашња система управе потпуно исцрпена; да културни напредци у држави траже, да се прелазни устав од 1869 преда историји, па да се замијени уставом, који би у себи садржавао потпуне уставне гаранције у свакоме погледу! даље, да терети, које народ својом, оправдавају потребу како већег учешћа, тако и јаче контроле народнога пресавијаштва у државним пословима. И најтавништа у државним пословима, пошто би оваква ревизија уставна зад, пошто би оваква ревизија уставна имала да реорганизује опште основе земље, потписници меморандума изјављују, да би било жељети, да поменути промјену спреме заједнички све странке.

Узгред буди речено, да између познатих потписника меморандума, првака либералних и напредњачких, није било никаква говора о савезу, о фузији или о ма каквој званичној заједници.

Још сувише доноси „Видјело“ од 6 јуна, бр. 120, ову биљешку:

— По вароши је пукао глас да је бивши предједник либералног министарства, Јован Ристић, прекинуће тражио аудијенцију код Његовог Величанства Краља, во да је преко ађутанта добио одговор: да не може бити примљем у Краљевски Двор, док се не покаже је ли он, или онај други потписник некога „меморандума“, о коме прича „Уст.“, прекорачило прво правило узјудности према узвишеној личности српског Владоца. — Овај глас необичном брзином иде од уста до уста по вароши.

„Пестер Лојду“ телеграфају из Биограда 7 јуна:

„На мјесто досадашњег „Ученог Друштва“, које ће се брзо новијем законом укинути, основаће се „Академија Наука. Једанак се спрема законски приједлог за прикладно преустројство садашње Велике Школе (да неће бити университет?). Оба приједлога су већ поднесена министарском савјету“.

БУГАРСКА. Из Париза јављају, како је тамошње министарство иностраних дјела извјештено, да се у Вугарској спремају велики унутрашњи и извањски заплети.

„Пол. Кор“-и јављају из Србије да, 6 јуна:

„Међу посланицима бугарског народног „собрања“ не влада повељно мишљење о турско бугарској погодби. Особито је велики отпор у „собрању“ против Члана I. те погодбе, по ком се Књаз Александар, према одредбама Берлинског Уговора поставља за џенер. губернатора Источне Румелије. Народ је огорчен против опозиције, а то се доказује тим, што је опозициони посланик Татар-Пазар-

С Тобом Господ свјетлост даде

Да на Твоје чело влада,

Црногорци узвикнуше:

Боже живи Тебе млада!

Виле српске по Балкану

Од славе се пробудише,

Па Ти чело Твоје, сјајно

Као сунце, пољубише!

Божја свјетлост Теби дата

Са чела Ти Твога сину,

И она се по олтару

Миле српске земље вијну.

Потресе се од радости

Српско срце у грудима,

Када свјетлост Божја сину

Витешкијем јунацима.

Али сад је српска земља.

Сва препуна тужног бола,

Ти је, Боже, извидео

Што не могне Књаз Никола!

Р. Р.

дика, по Филев, на своје искање, добио од владе чету жандара да га прате, јер се бојао да ће га народ, у свом огорчењу против опозиције, зоставити.

Од 7 јуна јавља један сриједачки брзојав „П. Лојд“ :

„У добро обавијештеним круговима увјеравају, да ће брзо наступити министарска криза, јер два министра су ријешила, послје онашања Радославова, да неће више остати у служби.“

Исти лист, у свом вечерњем издању од 7 јуна, пише ово :

„Гласови те нам долазе из кругова посланика народног собрања у Сриједу, наговјешћују олујину. По свијем знацима као да вијећања те скушштине неће тако мирно проћи, као што би користило ствари и земљи. Распјец, те га је произвео у министарству излазак Радославова, веле да је учинио раздор и забуну у редовима цијеле владине странке. Јављају, истина, да се Радослав помирно с Каравеловим, ал' Радослав ипак није тргао натраг своју оставку, и министарска криза навијек траје. Радослав одлази и с њим прелази један дио либералне странке у противничку војску. Цанков се већ спрема да се користи тим положајем те је наумно учинити нешто, чим се нада задобити оба крила опозиције, и руско и свепародно. Хоће да поднесе приједлог адресе, у коме ће бити протест против протокола цариградске конференције о уједињењу с Румелијом, изјава за потпуно уједињење и захтјев да се сазове велико народно собрање. Свакојак ће тај приједлог покренути жестоку расправу.“

Љубљански „Словенски Народ“ има допис из Бугарске, у ком се прича о тамошњим сплеткама против Русије. Дописник вели :

„И ако се налазе поједини изметни међу Бугарима, који су били из Русије ишћерани заради разних преступа те су једва избјегли прогон у Сибир, ипак ти и њима подобни неће моћи никад усадити у срце бугарског народа мржњу против Русије. За тренутак се може тако смисли „јавному мишљењу“ пијесак у очи : Како се лијепо слушају фразе о народној „независности“, о слободи, демократији, социјализму и т. д. ; а с друге стране како грдно звоне пријеве те се придијевају Русији : „врут, тирани, самовари, звона, и т. д.“ — А и ве помишљају, јадни, да ли је и Бугарска заслужила све оне раскошне наслове те је њима обасипљу они што су сада на влади ; па није ни Русија тако црна као што је сад приказују баш они који јој би се морали највише захвалити. А јели вам била добра и света „матушка“ Русија, кад је валало ослободити вас испод турског јарма ? Зашто се онда није нико између Бугара нашао, који би рекао : Timeo Danaos et dona ferentes! ?“

Аустро-Угарска.

Има мјесец дана, још прије сарајевске наздравнице надвојводе Албрехта, како је „Пестер Лојд“ био јавно да ће Њег. Величанство Кесар кренути да путује по Босни и Херцеговини. Сад се јавља истом листу из Загреба да је тај пут одређен за почетак септембра о. г.

„П. Лојд“ мисли да Кесар неће моћи кренути прије краја септембра, због великих мановара те ће се тог мјесеца свршити пред Кесарем у Галицији, на које су маневре позвати сви страни дворови. За тим наставља :

„Врло је разумљиво да Монарх жели лично походити оне земље, гдје већ ево осам година управља Аустро-Угарска, гдје се суди у његово име и на његово име војска диже и закљиче. Оно истина да се још свакога празника на Царској Цамији (у Сарајеву) вије царско-отоманска црвена застава са сребрним полумјесецом и звијездом, опомињући на то, да је државо-правни одношај Босне и Херцеговине још привремен и нејасан. Но то не мијења никак чинишће, да Цар и Краљ Фрања Јосип I, на основу јевропског уговора, врши сва господарска права у тим земљама и да се тамо вију његова самодржавна знамења. Жеља Монархова, да се својим очима увјери како тамо ствари стоје, разумљива је дакле и оправдана.“

Исти Загребачки глас једнак јавља и да ће грађански пристав (Ad-latus) губернатора, барон Федор

Николић дати оставку. На то пријемљује „П. Лојд“, ако се то обистини, да ће поводи бити приватне природе, наиме да се напшћеднику „Милошевог блага“ догрдило водити онај раскопни живот у Сарајеву, јер док је год на томе мјесту, не може друкчије но „приносити ту патријотску жртву“, а друга се од њега не може ни тражити. Можда мисли повући се на своје влашке спалике, чим би уштедио многе порезе. Но „П. Лојд“ се још нада да б. Ф. Николић још неће напустити Сарајево, — док траје Милошева блага — јер г. Калају би мучно било наћи му замјеника из угарске властеле. (Вјерујемо !)

Међутим, бечки листови јављају, да је бар. Федор Николић већ предао оставку.

Њемачка.

Сав је свијет још под силним потресом те га је произвела изненадна смрт несретнога краља баварског Лудвика II. Све прилике и поводе те ванредне смрти можда ће тек будућност објаснити изван сваке сумње. По до сад објављеним вјестима као да је јасно, да је краљевски пријатељ Вагнер и раскошни подражач „сунчаног краља“ француског, Лудвика XIV, сам себи задао смрт. Ми ћемо те појединости првом приликом, по избору, изнијети својим читаоцима, јер за оне те читају и стране листове дошле би и сад касно, а за остале доћиће и послје на вријеме, а од занимљивости неће изгубити.

Толико само овдје спомињемо, да је народ баварски, послје тако жалосне и неочекиване смрти свога краља чудњака, заборавио на све на што би се за живота му жално, те се сад само сјећа лијепијех и племенитијех црта тог необичног занесењака за умјетничком љепотом, сјећа се да је он био први који је ъемачком цару понудио царску круну у Версаљу и да је, у очи рата с Французима, одбио најласкавије понуде француске, и стао са својом војском за ошту народну ствар. Народ сваком приликом показује своје огорчење и презрење према онима који су краљевског покојника издали, а своју љубав и своје признање онима који су га бранили.

Велика Британија.

Гледстон је ријешно да се инглески парламенат распусти. Сад и сами његови противници признају да је то морао учинити и да не би могао друкчије ни његов противник Солсбери, те за то је краљца одмах и прихватила приједлог „великога старца“.

Изборна врева већ почиње и Гледстон је издао проглас бирачима својим у Мидлотијену, у ком изјављује да нема до два пута к ријешењу ирског питања : Или спалили потпуна слобода Ирске у чисто ирскијем пословима. Његови пријатељи се надају, да ће се на тој широј основи повратити к њему и пређашњи једномисленици, Чемберлен и Харкаурт.

Свакојак ће се ови избори бирати под новом заставом ; нестале досадашње разлике хунговаца и торијеваца, либерала и конзерватора, но ће се питати : ко је за слободу Ирске, а ко је за силу ?

А. Н. Островски.

3 јунија о. г. умрло је у своме мању у Костромској губернији знаменити руски писатељ Островски.

Александр Николајевић Островски родио се је 30 марта 1823 године у Москву, где је проживио готово сав свој живот. У то вријеме још тихо и мирно Замошворјечје било је насељено богатим трговцима, и у опште људима који су изобилно живјели. Такви људи, у богатим пространим домовима, напуњенима свијем што је потребито за човјеково живљење, проводили су усамљенички живот. У таквome свијету проживио је Островски еву своју младост, и у томе свијету његово уображење напунило се је оним типовима и сликама, које је он послје васпроизвео у својим комедијама. Благодарени богатој библиотеци свога оца Островски је је

из рана упознао са руском литературом, а из рана појавила се је код њега жеља писања. Али родитељи његови приправљали су му другу каријеру. Они су хтјели да Александар Николајевић постане правник. Зато су га и дали у московски универзитет да слуша правнички факултет. Островски је слушао права три године и изашао је из универзитета не свршив курса. Посље тога почео је практично да изучава руско грађанско право, али му и то није изашло за руком.

Године 1850 пошто се је појавила у свијет прва његова комедија „Своји смо људи — погодићемо се“ (свои люди сочтемся) оставио је службу у трговачкоме суду и сасвијем се предао књижевној радњи.

Године 1847 појавило се је у штампи прво дјело Островскога „Слика фамилијарне среће“ („Картина семейнаго счастья“). Не гледајући на то што је у овоме дјелу показан несумњиви талант, дјело није обратило на себе особите пажње. Тек онда кад је изашла из штампе комедија „Своји люди сочтемся“ за автором њеним признат је несумњиви талант. У опште говорећи као талант оригинални и самобитни, који је узео на себе да објасни малопознати до тада живот, Островски је, у својој књижевној радњи, искусио чудновату судбу. Ево како о томе пише Доброљубов (године 1859) : „Ни један од савремених руских писатеља није поднадао у својој књижевној радњи, такој страшној судби као Островски. Прво његово дјело (Картина семейнаго счастья) није обратило на себе ма баш ничију пажњу. У журналима није речено ма ни једнога словца, ни за, ни против овог дјела. На три године послје појавило се је друго дјело Островскога „Своји люди — сочтемся“. Автора су сви срели као човјека сасвим новог у књижевности и одма је био признат као човјек особитога таланта, као писатељ најбољи послје Гогоља у драми руској. Но по некаквоме чудноватоме за обичнога читатеља случају, који се тако често понавља у нашој спиртној књижевности, пјесма Островскога не само није била играна у театру, но није нашла ниђе ни у једноме журналу озбиљне оцјене. Комедија „Своји люди — сочтемся“ изашла је најријед у „Московићанину“, а послје у његовој књижи, но књижевна критика није ни словца пробесједила о њој.“ На годину послје овога Островски је написао комедију „Сиромашна вјереница“ (Бѣдная вѣвѣта). Критика се је већ почела односити к Островскоме са поштовањем. За овим сврхом његово ново дјело производило је у журијалистици неко особито кретање. Од тога времена свако његово дјело све више и више осигуравало му је мјесто међу најпрвим људима у руској књижевности. Али дуго времена нијесу разумјели прави смисао његових пјесама. Островски је у својим дјелима цртао живот трговачкога и чиновничкога стаљеца, а међу тим критика, и општество, у њима су тражили то похвалу, то хуђење руске радње савремене и прошле. И Славенофили и Запаљци, не налазећи у дјелима Островскога својих изљубљених идеја, односили су се к њима непријатељски. Само један Доброљубов у познатоме своме чланку „Тамно Царство“ (Темное царство) објаснио је срећно смисао оних слика које је нацртао у својим дјелима Островски.

У дјелима Островскога исцрпљен је сав садржај онга живота, оне средине коју је автор видио око себе од самога свога дјетиштва.

У течају седам година његово књижевне радње Островски је, послје „Своих људи“, написао осам великих комедија : „Сиромашну вјереницу“, „Не иди ће ти није мјесто“, (Не вѣ свои сани не садись), „Сиромаштво није порок“, (Бѣдность не порокъ), „Не живи онако како би хтио“, („Не такъ живи какъ хочется“), „Масно мјесто“, (Доходное мѣсто), „Васпитаница“, „Гроза“ („Грмъавина“), „Вѣ чужомъ иру похмелѣе“.

Од године 1862 почео је писати историчке хронике. Такве су му : „Минин“, „Дмитрије Самозванец и Василије Шуйски“, „Тушини“ ; и драме у стиховима : „Василиса Мелентјева“ и „Војвода“. Послје овога Островски је почео опет писати комедије из народног живота и дао је велики број пјесама које овдје нећемо набрајати. Осим оригиналних пјесама Островски је издао цијели том превода из Шекспира, Калдерона и из италијанских и француских драматичара.

Островски је много доприносио да се оснује друштво драматичких писатеља, којему је био предсједник све до смрти своје.

Године 1872 поштоватељи таланта његовог прослављени су двадесетогодишњи јубилеј његове књижевне радње. На томе празнику ријешено је, у част његову, отворити народну школу у његовоме селу и зато је скупљена, по подписци, потребна сума новаца.

Прошле године био је назначен за директора Московских театра, али ево смрт прекрати његов живот те му не даде да учини у овој служби толику корист колвау је желио, а и могао учинити.

У лицу Островскога руска је књижевност изгубила једнога од оних крупних таланата, који су изашли на књижевно поприште у периоди четрдесетих година, једнога од оних, као што је казао Пушкин, тића гњијезда Гоголева који састављају славу и понос рускога народа и његове књиге.

М. Драговић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 16. Јуна.

(Напшћедников рођен-дан). Цетиње се живо спрема за сјутрашњу прославу Свијетлога Књаза-Напшћедника Данила Александра. Светковина ће, како чујемо, почети још вечерас. Цетиње ће бити освјетљено и грађанство ће приредити бакваду ; том ће приликом г. проф. Симо Матавуљ поздравити Његову Свјетлост у име грађанства. Послје тога биће свечана вечера, на коју је народни одбор позвао све грађане на упис.

Ми ћемо у другом броју допијети подробице опис цијеле свечаноси.

Из Великог Суда.

Година 1879.

Бр. 65
1 окт. 1879.

Шћери потвориле па своју мајку, да им је отровала оца.

Капетан Марко Буторов достави Суду, да је Бура Милов Јоветић умрло год. 1878-е и након себе оставио жену и три шћери. „Ове године“, вели даље у достави, „дођу шћери Бурове на ме замолу да им дам дио њиховог очинства. Почем је њихов отац прилично живио, дадох жени Буровој колико да се може издржавати, а претијек дадох његовијем шћерима на равне чести. Но Андријана, шћер покојног Бура, не мога се с мајком погодити око куће, па и то каже да је њена мајка Стане отровала њиховог оца, а свога мужа.

Уелијед те доставе буде позвана пред Суд Андријана, шћер пок. Бура, и она је ово казала :

„Има прошлих 10 година (од 1878-е?), од кад је умрло мој отац Бура, и по његовој смрти на три недеље каже ми моја мајка Стане да је Бура отровала. Најријед исках јој један талијер што ми га је била дужна. Она ми рече да га је изгубила кад је одила с планине и чекала Јовану Николе Перова, која је за њу била попла да је зове дома, зашто је Бура умрло, и тад је под јасен талијер опануо. Онда ја питах : „Ко је с тобом био? “ Она рече : „Ивана Николина за мном је одила и средје смо Ива Станкова на пут“. А ја јој рекох, да њих питах, је су ли га нашла. Стане ми рече : „Нећемо, јер је са оним талијером било мало отрова од којег сам Буру дала и отровала га, па би га видјели и дознало би се да сам га ја отровала.“ — Пошто ми то мајка каза, питах је, што га отрова ? Она ми рече : „Што ме је био и прогонио и сваки га наговаше да се жени, са што дјецѣ немамо (мушке), јер ће му други имаће разлијети“. И то ми каза, кад му је отров дала, ставила га је у сочиво, па пошла у планину да ноћи, како се ко не би досјетио ; па га у јутро нашла мртва. — Пошто је то мени мајка казала, ја никоме казивала нијесам, док смо се ове године око дијела куће посвадиле. Тада казах њеном братучеду Павићу Перову Страхини, све онако као што је мене моја мајка казала. И пошто се то огласило и дознаде Суд, онда је казала моја сестра Јована, да је нашој мајци Стани на Вир отров куповала.

Стане, законита жена пок. Бура Јоветића, каже :

„Ништа истина није што моја шћер Андријана каже, нити сам ја мога мужа отровала.“

Јована, шћер Стане и Бура Јоветића, каже :

„Има 10 (десет ?) *, посла ме моја мајка Стане, да донесем отрова за мише који су давили челе. Онда пођем на Вир-Пазар и донесем из Сима Подгорићанина. — Потље неколико дана умре мој отац, а болова од мрака до пола ноћи. Сјутра дан, приђе но Бура укуцају, каже ми мајка Стане : „Благо мене што синоћ нијеси са Буром на вечеру била, јер сам била у планину и бојала сам се, да са њим не вечераш и да се не отрујеш.“ — Онда је питах : „Са шта га отрова? “ Она ми каза као што је и Андријана те Андријана

* Исказ обе шћери о години смрти оца њиховог не слаже се са назначењем те године у достави капетановој. Баће да је у овом пошљедњем случају ларши салани.

каже. — Пошто нам отац Ђуро умре, ја кажем сестри мојој Андријани, како сам отров са Вира добијела, и то нико знава није, док се ове године посвади моја мајка и сестра Андријана око куће, тада је Андријана суду казала, и ја јој говор посвједочим.“

Велики Суд, не имајући јасног доказа да је Стана свога мужа отровала, као што њене шери обје кажу, нареди да се свједоче попуне, те тога ради нареди да дођу пред суд: Илија Белов Јоветић, Павић Перов Страхинија и Ивана Марка Страхиније, који редом, на питања Суда, овако исказаше и посвједочише.

(Свршише се.)

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 31 маја. — Ове недеље имали смо за прве 5 дана средње и тихе вјетрове од I и IV. кв. ведро небо и мирно море па иза тога јаке и средње вјетрове од II. и III. кв. небо облачно и узбуњено море.

На улазак Бојале највише дубине има 4 $\frac{3}{4}$ пога мјетачах.

Доједрише:

Траб. тур. „Учело ди Маре“, тон. 19, кап. Омер Вели, из Медове, крпат.
Бриг. црн. „Мурадије“, тон. 179, кап. Идрис Ади Адем, из Уциња, празан.
Траб. црн. „Зејтуније“, тон. 12, кап. Мехмед Ташил, из Медове, крпат.
Траб. црн. „Велоче“, тон. 19, кап. Аслам С. Ага, из Медове, крпат.
Траб. тур. „Уда Верди“, тон. 33, кап. Фазли Адем Хоџа, из Медове, крпат.
Траб. црн. „Лучиета“, тон. 29, кап. Усеин Фазли, из Медове, крпат.
Траб. тур. „Луна Нуова“, тон. 14, кап. Селим Мустафа, из Медове, крпат.
Траб. црн. „Уда Верди“, тон. 27, кап. Омер Јусуф, из Обота, празан.
Траб. итал. „Лаура Кросе“, тон. 14, кап. Де Мартино Доменико, из Будве празан.
Траб. итал. „Санта Лучија“, тон. 15, кап. Лаурора Вицентио, из Будве, празан.
Траб. тур. „Зејтуније“, тон. 15, кап. Али Мехмед, из Лезине, крпат.
Скунер тур. „Глорија ин Чело“, тон. 55, кап. Хусеин Пелинко, из Обота, празан.
Траб. црн. „Хаирлије“, тон. 20, кап. Омер Беџир, из Дубровника, крпат.

Одједрише:

Траб. тур. „Учело ди Маре“, тон. 19, кап. Омер Вели, за Обот, крпат.
Траб. црн. „Зејтуније“, тон. 12, кап. Мехмед Ташил, за Обот, крпат.
Траб. црн. „Велоче“, тон. 19, кап. Аслам Сали Ага, за Обот, крпат.
Траб. тур. „Уда Верди“, тон. 33, кап. Фазли Адем Хоџа, за Обот, крпат.
Траб. црн. „Лучиета“, тон. 29, кап. Усеин Фазли, за Обот, крпат.
Траб. тур. „Луна Нуова“, тон. 14, кап. Селим Мустафа, за Обот, крпат.
Траб. црн. „Уда Верди“, тон. 27, кап. Омер Јусуф, за Медову, празан.
Траб. тур. „Зејтуније“, тон. 15, кап. Али Мехмед, за Обот, крпат.
Скунер тур. „Глорија ин Чело“, тон. 55, кап. Хусеин Пелинко, за Драч, празан.
Траб. црн. „Хаирлије“, тон. 20, кап. Омер Беџир, за Обот, крпат.

Уцињ, 1 јуна. — Ове недеље имали смо јако и умјерене јужне вјетрове, над-год понешто кише, небо облачно и узбуњено море.

Доједрише:

Траб. црн. „Кавало ди Маре“, тон. 20, кап. С. Ајдари, из Будве, крпат.
Шкуна црн. „Сехини Бахер“, тон. 81, кап. Т. Осман, из Малте, крпат.
Барка итал. „Фениче“, тон. 9, кап. Абриси, из С. Николе, крпат.
Шкуна тур. „Музбир Бахри“, тон. 61, кап. В. Усеин, из Малте, крпат.
Пароб. аус уг. „Смирне“, тон. 429, кап. Мариани, из Медове, за поставит једну бову у Вадевоце.

Одједрише:

Барка итал. „Фениче“, тон. 9, кап. Абриси, за Бичале, крпат.
Пароб. аус уг. „Смирне“, тон. 429, кап. Мариани, за Будву.

Бар, 7 јуна. — Трају јужна времена, вјетар тихи и јаки, море гдје-год узбуњено, небо облачно али без кише.
Барометар 76, стање температуре Реом. 22.

5 јуна дође из Крфа и Арбаније пароброд лојда „Меркур“, кап. Бриандо у слободној пратњи. Овај искрцао је неколико путника и терета, сlijеди своје путовање.

Синоћ стиже из Трвјенца пароброд

лојда „Делфино“, кап. Ковачић и послје два сата крену управо пут Крфа да тамо учини 5 дана кwarantине јер у турској постављено је 10 дана кwarantине.

На повратку сврнуће у луку арбашке да послуже.

ПАМЕТАР

ЗА МЈЕСЕЦ ЈУНИ.

1 јуна 1391 даду Млечи своје племство новом босанском краљу Стефану Дабини, млађем брату краља Стефана Твртка I.

2 (14) јуна 1807 руски ђенерал гроф Михаило Милорадовић, старином Херцеговац, разбије турског великог везира код села Обилешта испред Букурешта. Цар Александар I. даде му за то мач са натписом: За спас Букурешта.

3 (15) — 5 (17) јуна 1807 крвава битка међу Малајинцом и Штубником у Крајини међу Србима под Карађорђевићем и Русима под ђенералом Исидором, и Турцима под видинским Мула пашом, Гушанц Алијом и Караџевићем, који су војводе Милена и Добрица тамо затворили били за шест недеља дана. Срби и Руси на јуриш узму турске опкопе, освоје 4 тона, 13 барјака, ратну касу, многе коње. Мула паша рањен умакне у Видин, а вијао га је Хајдук Вељко. Срба и Руса паде је 8000, Турака 40.000; Срба и Руса паде ту 400, а Турака 5000.

4 јуна 1531 Турци добију млетачким издајством Клисе, али Петар Кружић са сењским ускоцима до мало опет га добије натраг.

5 јуна 1446, на први дан Духова, постави мађарски сабор Јанка Хуњадију Сибинјанина земаљским губернатором, докле год бисар Фридрих не буде пустио краља Владислава посмрче. Уз Јанка био је за губернатора земаљскога кандидован и српски деспот Ђурађ Бранковић Смедеревца.

6 (16) јуна 1686 (прије 200 година) бисарски војвода херцег Карло од Лотарингије паде под Будим са 90.000 момака. Велики везир дође Будиму у помоћ са 80.000 Турака, али га херцег надбије, те Будим паде.

7 и 17 јуна 879 папа Јован VIII. радостан ишине свештенству и народу хрватском, нека се држи његовога најљубезнијега сина, кнеза Бранимира, који је (за цијело без знања римске курије) убио кнеза Седеслава, наклоњена грчкој цркви, и потчињено Хрватској римској цркви. Уједно је папа писао и Бранимиру, пуи весеља, што се вратио римској цркви.

8 (19) јуна 1717 принц Евђеније Савојски паде под Биоград са бисарском војском. У Биограду је било 30.000 Турака са 300 тонова; послје дође у помоћ велики везир са 200.000 Турака и 500 тонова; али 5 (16) авг. порази Евђеније великог везира, а послје два дана преда се Биоград.

9 (20) јуна 1738 дођу од Јагодине 6000 Турака у Хасанпашину Паланку, гдје се српска народна милиција храбро бранила, но је морала уступити; 100 момака од ње бине одсјечени и бранећи се из некога шумарка убише 50 Турака; 17 „хајдука“ погубе, остали спасоше се у Биоград. Од Турака погубе вођа Хасан Газија. Турци на то уступило опет у Јагодини.

10 јуна 1399 Млечићи даду своје племство босанском краљу Стефану Остоји и његовом потомству.

11 (22) јуна 1752 родио се у Жегарима у Далмацији Берасим Зелић, архимандрит и први бокоторски провикарије православне вјере. Умрло у Будиму у заочешу 1828 г. Велик родољуб и поборник православља. Са 8100 фор. основао је фондацију за православне богослове из Далмације. Ова фондација износи сада на 26.000 фор. Написао је врло интересантну и важну автобиографију.

12 јуна 1513 ноћу ударе Турци на Цицићеву варош и у мало град не отеше, али их отјераше трогирске лађе.

13 (25) јуна 1861 (прије 25 година) умре турски султан Абдул Медид и на престо сједи његов брат Абдул Азис. Порта се тужила великим државама, али залуду, што српски кнез Михаило Обреновић није новог султана молио, да га потврди као кнеза.

13 (24) јуна 1686 (прије 200 година) херцег Карло од Лотарингије предузме први јуриш на Будим и отме дови град. У Будиму је заповиједао потурица Абдурахман (Абди) паша.

14 (25) јуна 1786 (прије 100 година) Јосип II. постави православног епископа хрватскога (горњокарловачкога), Јована Јовановића, за епископа бачкога. У турском рату (Кочиној Крајини) Јовановић је пре-

лазио у Србију и погранични народ дизао на оружје, због чега је народ много страдао.

14 (26) јуна 1861 (прије 25 година) умре у Златном Прагу Павле Јосип Шафарик, отац славистике. Родио се 14 (25) маја 1795 у Кобеларову од словачких родитеља. Био је професор на новосадекој српској гимназији од 1819—1833 г.

15 (26) јуна 1786 (прије 100 година) би посвећен за православног будимског епископа Стефан Стратимировић Кулпински.

15 (27) јуна 1861 (прије 25 година) Илија Милосављевић Коларац, биоградски грађанин, завјешта по 100 дук. цев. као фонд за издавање добрих књига. Од 1863—1875, докле је овај фонд радио, изашло је тим начином 21 добро дјело од добрих писаца.

16 јуна 1405 босански краљ Стефан Твртко II. Твртковић потврђује Дубровнику повластице и правце, које су му дали ранији босански владари.

17 (29) јуна 1836 (прије 50 година) цариградски патријарх изда писмено, којим се конкордат Србије са цариградском патријаршијом од јануара 1832 распростире и на 6 округа присаједињених Србији 1833 г.

18 (29) јуна 1745 Марија Терезија укине српску војничку крајину у сријемском и бачком поднављу. Сомбор и Н. Сад постају слободни краљевски градови, да би се Срби умирли; али многи Срби иселише се одавде у крајеве, гдје је војничка крајина остављена.

19 (29) јуна 1603 бисарски Срби запале темишварско подграђе.

20 јуна (2 јула) 1836 (прије 50 год.) ђенерал барон Валдштетен разбије са граничарима код Изачиња у босанској Крајини 15.000 потурица, који изгубише преко 800 мртвих и рањених. Јер су потурице четовале по хрватској Крајини, па их је Валдштетен за то хтио да казни. Послје овога пораза оставише потурице на миру хрватску Крајину.

21 јуна 1439. у Будиму устане народ на тамошње Нјемце, који су сваком били додијали, многе поубија, остали бише прогнани из Мађарске.

22 јуна 1420. Млечићи узму на јуриш Трогир, који је држао са бисарем и мађарским краљем Жигмундом.

23 јуна (5 јула) 1804. исеље се 22 породице Требежана (од Никшића) у Русију, не могући подносити зулуме никшићких Турака. Близу Одесе населе село Славносербекоје. У Русији морали су своја лијепа српска имена замијенити календарским.

24 јуна 1446. у сабору босанско-херцеговачком за краља Стефана Томаша Остојића у Коњицу закључише многе законе, од којих слабо што и дјелом постаде.

25 јуна (6 јула) 1754. посредовањем босанскога везира начини се у Травнику међу Дубровником и Млечима угодба, да Млечићи не наплаћују царину од Дубровчана, нити да сметају бисеровом лову, као да Млечићи не спијеку дрва у дубровачким шумама.

26 јуна (8 јула) 1809. роди се у Крајини у Хрватској Ђудевит Гај, отац хрватског народног препорођаја. Он је за хрватску књижевност узео српски језик и удео је у правници, којим се Хрвати давасе служе. Под заставом илриства ишао је на уједињење јужнога словенства у књижевности и у свијести народној. Али сама идеја илриства није Гајева, но је поникла међу Србима далеко раније. Гај је умро 8 (20 апр.) 1872.

27 јуна (9 јула) 1833. роди се у Крањској Јосипина Турпоградска Урбанчићева, словеначка списатељка. Рано је умрла на велику штету народној словеначкој ствари. Била је удата за др. Ловром Томаном, одличним словеначким писцем и родољубом.

28 јуна 1586. (прије 300 година) умре у Лаутену (у Дерендингену?) у Швапској, Прумож Трубар, први словеначки писац, штампар, отац словеначке књижевности. Био је римски свештеник, али је пристао уз протестантизам, па с помоћу православних српских свештеника, Матије Поповића и Јована Малешевца, печатао је црвене књиге за лутеранске Славенце на народном језику. Родио се 1503 г. у Рањцини у доњој Крањској.

28 јуна (8 јула) 1686. (прије 200 година) 900 српских крајинијана од Вараждина дигну се у Славонију у четовање, предру до Велике, многе Турке поспјеку, снале некога турска села и са 700 грла стоне и другим илијеном врате се. Црнички бег дигне се за њима у потјеру са 1200 коњаника, али у сукобу погубе коњ под њим, он сам једва умаче.

28 јуна (9 јула) 1786. (прије сто година) издађе рескрипт бисара Јосипа II.,

којим се позивају кући сви граничарски сирови, који се уче изван границе, јер без допуштења од регименте и главне команде ником није слободно ићи из војничке крајине. Главним командама би препоручено, да при давању допуштења за школовање имају обзира само на потребу свештеничког чина, и у опште да ограничавају број ученика у војничкој граници.

29 јуна (10 јула) 1712. црногорски митрополит Данило разби на Царевом Јазу сарајера Ахмет-пашу, који је на Црну Гору пошао био са 50.000 Турака. Сарајер једва утече у Подгорицу. Турака погубе 15.000. Црногорци отеше 86 барјака. Од Црногораца погубе 400, међу њима храбри сердар Јанко Ђурашковић.

30 јуна 1463. султан Мухамед II. погуби на благајском пољу босанскога краља Степана Томашевића, стрица му Радивоја и многе војводе, кнезове и племиће, који се нијесу хтјели посуветити. Краља је у Кључу ухватио румелијски беглербег, потурчени Србин Махмуд Михаилогду, који је знао онај крај, а краљ није могао брзо да одмиче због силна блага (носио је собом милион дуката). Краљича утекине у Хрватску, одатле у Истрију и Мапарску. Мати краљева утекине у Рим. Једни веле, да је султан својом руком погубио краља; други кажу, да га је дао жива одерати; трећи опет кажу да га је стријељао. Највјероватније је, да га је погубио муштија Али Бестами Мусанифек. Тада паде Босна под Турке. У јаничаре узеше 30.000 дјечака и младџа. Први босански санџак био је Минет бег. С. Н.

ПРИЛОЗИ ЗА ЗИДАЊЕ

„Зетскога Дома.“

Н. Н. (предано касијеру јон 1 Јуна пр. год.) ф. 780

Капетанија Цеклин од својих општинских прихода (предано кае. 25 апр. ов. г.) ф. 1000

Свега : ф. 1780

Потоња сума : ф. 14019 29

Свега до сад : ф. 15799 29

Цетиње, 14 јуна 1886.

Средишњи Цетињски одбор за скупљање прилога :

М. Пламенац, Јово Ђепава, Јово Вулетић.

Примједба. Крајње је вријеме, да се већ пододбори из унутрашњости одазову и што прије да шаљу скупљење прилоге да се рад може наставити.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

На оvd. Књ. Црн. Државној Гимназији обдржаваће се ове године сlijедећим редом годишњи испити :

- 20 Јуна испит I. разреду,
- 21 " " П. "
- 23 " " III. "
- 25 " " IV. "
- 26 " довршетак класификација,
- 27 " благодарење у цркви, а по том читање класа,
- 28 " справљање и раздавање свједочанстава,
- 29 " ученицима слободан полазак дома на велики школски одмор.

Цетиње, 9 јуна 1886.

УПРАВА ГИМНАЗИЈЕ.

(2—3)

ОГЛАС.

Управа ове вароши са овим објављује свима повјерљивима (кредиторима) Николе Ј. Барзута овдашњег трговца да је његово имање због презајуженог стања изнесено на јавном аукцији и продано. — Умољавају се сва она господа који имају од Барзута што примити да се лично или писмено пријаве у овој управи до 20 јула т. г. с четним документима колико, од кад и од чега им дугује. —

Који се до тог дана не би пријавио губи послје право на свако потраживање.

Број 340.

Цетиње, 12 јуна 1886.

УПРАВА В. ЦЕТИЊА.